

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΟΡΦΑΝΟΥ**

ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Β' Λυκείου

σχολ.έτος: 2010-2011

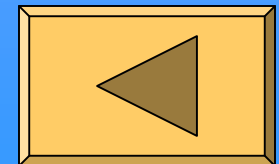
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ
- Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ
- Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ
- Ο ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ Α΄
- Ο ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ Β΄
- ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ
- ΠΗΓΕΣ

ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

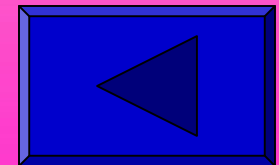
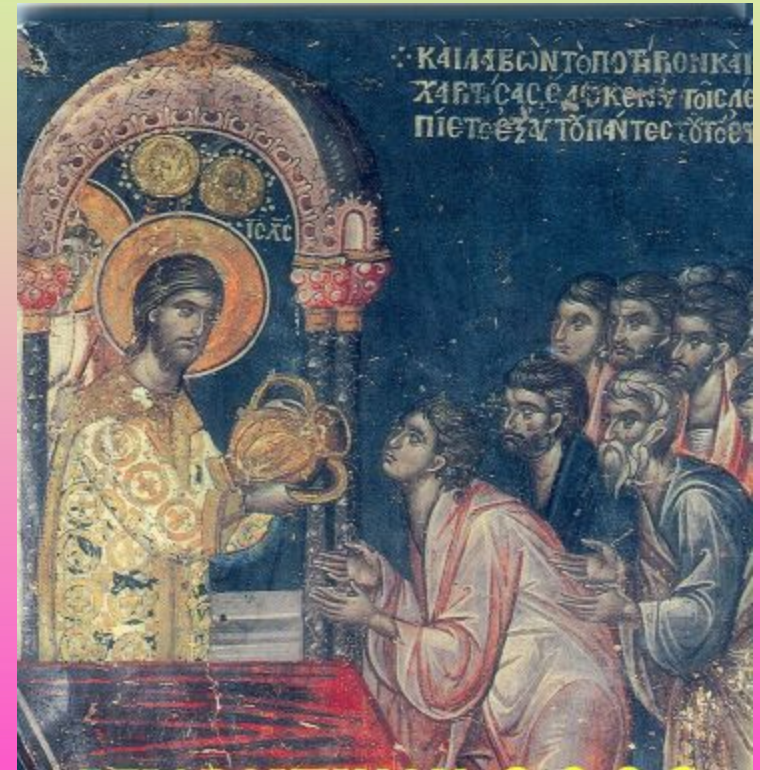
Ο ναΐσκος του Αγίου Νικολάου Ορφανού βρίσκεται στο τέρμα της οδού Αποστόλου Παύλου και ανατολικά της οδού Ηροδότου, στα νότια της πλατείας Καλλιθέας της Άνω Πόλης Θεσσαλονίκης.

Είναι μετόχι της Μονής Βλατάδων, υπαγόμενο στο Πατριαρχείο, και άλλοτε ήταν το καθολικό της εκεί υπαρχούσης μονής. Από το μοναστηριακό συγκρότημα σώζονται λείψανα του προπύλου προς την οδό Ηροδότου.

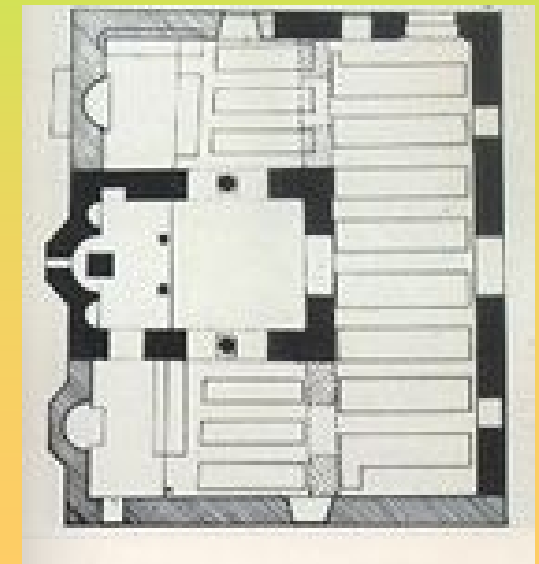
Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Η προσωνυμία "Άγιος Νικόλαος Ορφανός" και "Άγιος Νικόλαος των Ορφανών" απαντά σε πηγές του 17ου και 18ου αιώνα και συσχετίστηκε είτε με τον άγνωστο ιδρυτή του ναού και την οικογένειά του είτε με την ιδιότητα του Αγίου Νικολάου ως προστάτη των χηρών και των ορφανών. Η ανέγερση του μνημείου πιθανώς προσδιορίζεται χρονικά από την τοιχογράφηση του που εντάσσεται ανάμεσα στα 1310-1320.

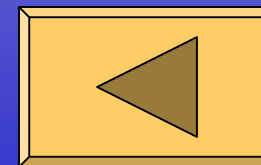
Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

Σήμερα ο ναός είναι ένα μονόχωρο ξυλόστεγο κτίσμα με περίστωο που απολήγει σε δύο παρεκκλήσια στα ανατολικά. Η τοιχοδομία είναι ακανόνιστη από σειρές πλίνθων και λίθων και λίγα κεραμοπλαστικά στα ανατολικά. Εσωτερικά ο κεντρικός χώρος επικοινωνεί με τις πλάγιες στοές μέσω δίλοβων ανοιγμάτων που κοσμούνται από θεοδοσιανά κιονόκρανα με ζωγραφικό διάκοσμο. Το μαρμάρινο τέμπλο που φέρει γραπτό διάκοσμο συνδέεται με τη φάση κατασκευής του ναού. Κάτω από το δάπεδο του περιστώου βρίσκονται πολλοί τάφοι.

Ο ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ Α΄

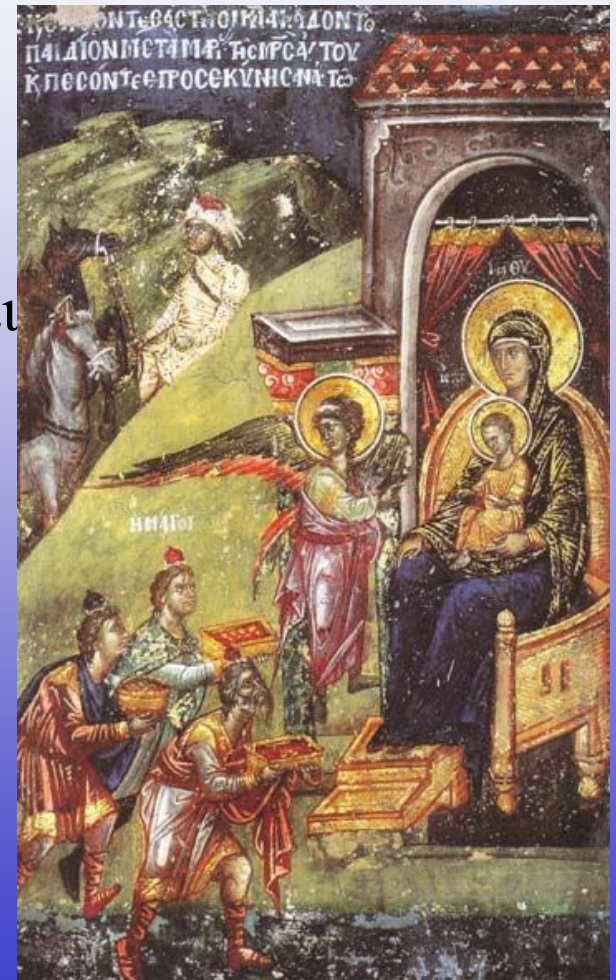
Ο αριστουργηματικός τοιχογραφικός διάκοσμός του είναι ένα από τα πληρέστερα διατηρούμενα σύνολα στη Θεσσαλονίκη. Στον κυρίως ναό απεικονίζονται σκηνές του Δωδεκαόρτου, των Παθών, του Αναστάσιμου και του λειτουργικού κύκλου και μορφές αγίων. Σκηνές του Ακαθίστου Ύμνου κοσμούν τη βόρεια στοά, ο Βίος του αγίου Νικολάου και Μηνολόγια τη δυτική, ενώ ορισμένα θαύματα του Χριστού, οι προεικονίσεις της Θεοτόκου και ο βίος του Αγίου Γερασίμου του Ιορδανίτη τη νότια.

Ο ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

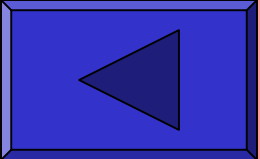
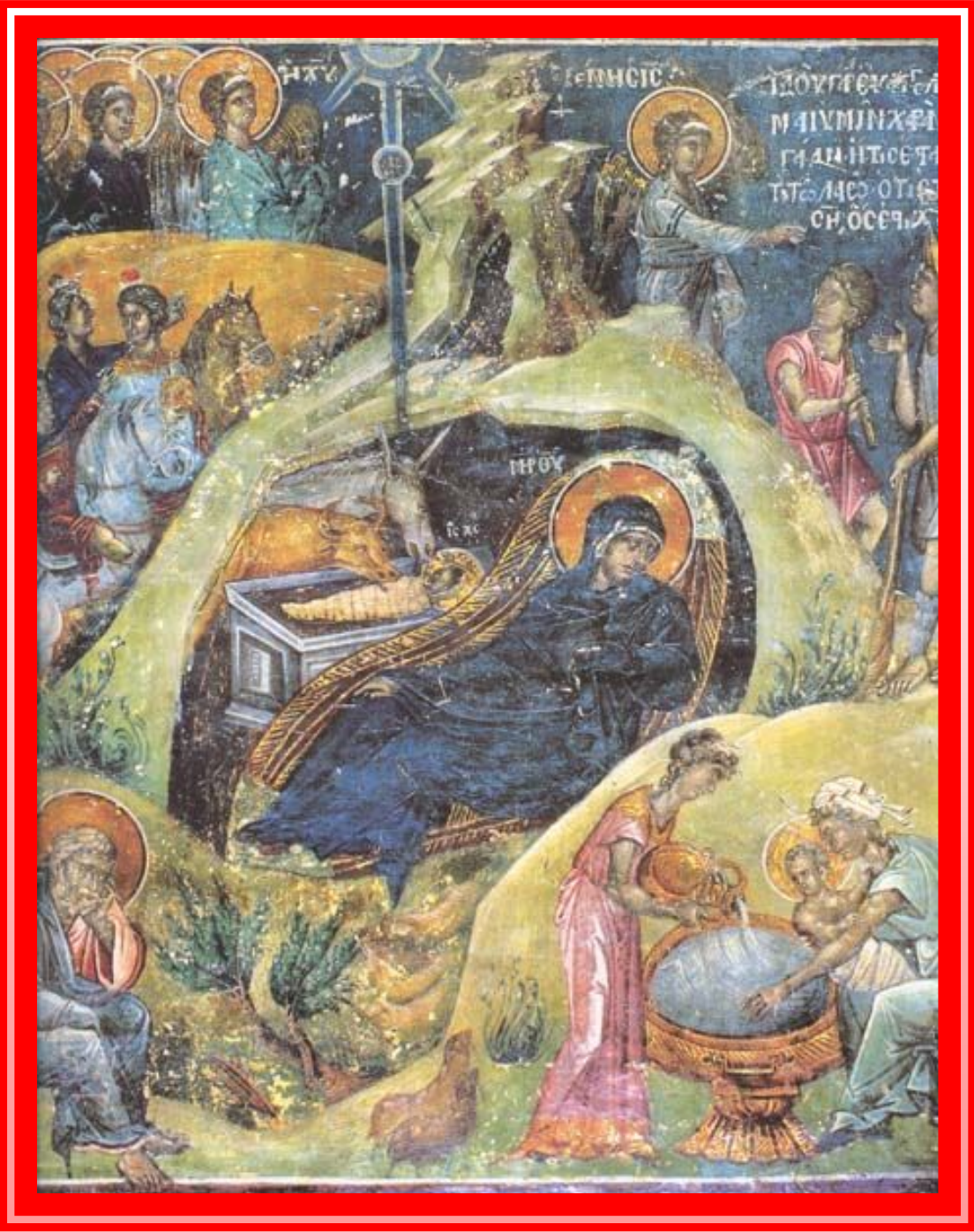
Β΄

Οι αφηγηματικές σκηνές χαρακτηρίζονται από γραφικότητα και ζωηρότητα, ενώ οι σκηνές του Πάθους από δραματική ένταση. Στις μεμονωμένες μορφές αναδεικνύεται ο όγκος, η λεπτότητα των χαρακτηριστικών και ο χρωματικός πλούτος. Οι τοιχογραφίες του ναού αποτελούν έργο της ώριμης παλαιολόγεια Αναγέννησης που συνδέεται με τον καλλιτεχνικό κύκλο των Θεσσαλονικέων ζωγράφων Γεωργίου Καλλιέργη, Μιχαήλ Αστραπά και Ευτύχιου. Ο δημιουργός τους πιθανώς ταυτίζεται με εκείνον που φιλοτέχνησε το καθολικό της σερβικής μονής Χελανδαρίου την εποχή του Μιλιούτιν (1314).

EIKONES TOY NAOY

ΠΗΓΕΣ

- http://odysseus.culture.gr/h/2/gh251.jsp?obj_id=473
- http://www.it.uom.gr/project/monuments/nikol_or.htm